

**TRANSPARENCY INTERNATIONAL
SLOVENSKO**

VÝROČNÁ SPRÁVA

2008

Transparency International Slovensko
Bajkalská 25, 82718 Bratislava 212
tel./fax: (421 2) 5341 7207,
e-mail: tis@transparency.sk, www.transparency.sk

SPRÁVA O ČINNOSTI TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2008

Transparency International Slovensko (TIS) je nezisková nestraníčka mimovládna organizácia so sídlom v Bratislave. Je národnou pobočkou celosvetovej mimovládnej organizácie Transparency International a na Slovensku pôsobí od roku 1998. TIS sa venuje predovšetkým otázkam spojeným s korupciou vo verejnom sektore Slovenska, a to na centrálnej úrovni, ako aj na úrovni decentralizovanej správy vecí verejných. Medzi hlavné ciele TIS patrí podpora a presadzovanie takých hodnôt v slovenskom verejnom sektore, akými sú transparentnosť, zodpovednosť, dôvera a integrita, ktoré významným spôsobom pomáhajú znižovať korupciu.

OBSAH

AKTIVITY TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2008.....	4
Program TIS: Transparentná samospráva.....	6
Program TIS: Protikorupčné vzdelávanie a výskum v tejto problematike.....	7
Program TIS: Vláda a protikorupcia.....	9
Program TIS: Verejné obstarávanie a korupcia.....	10
Program TIS: Poradňa TIS.....	10
Ďalšie aktivity.....	11
ĽUDIA A TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2008.....	14
DARCOVIA PODPORUJÚCI TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO	
2008.....	15
SPOLUPRACUJÚCE INŠTITÚCIE.....	16
FINANČNÁ SPRÁVA.....	17
SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA.....	19

AKTIVITY TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2008

TIS v roku 2008 oslávila svoje 10. narodeniny, pričom aj tomto roku TIS pokračovala v uskutočňovaní aktivít zameraných na boj proti korupcii vo verejnom sektore na Slovensku. Činnosť TIS aj v roku 2008 vychádzala z presvedčenia, že znižovať korupciu znamená urobiť systémové zmeny v oblasti prevencie a represie a zároveň zvyšovať citlivosť verejnosti na túto oblasť.

Rok 2008 sa niesol pre TIS v znamení boja proti korupcii v oblasti miestnej samosprávy. K tejto téme boli zorganizované pravidelné semináre, vydané viaceré publikácie. Špecifickým projektom z dielne TIS bolo zavedenie protikorupčných opatrení vo všetkých oblastiach miestnej politiky v meste Martin. Tento projekt bol zameraný na podrobný monitoring a následnú elimináciu priestoru pre korupciu vo verejnej správe jej komplexným zreformovaním. Okrem týchto aktivít TIS pracovala aj v mnohých ďalších oblastiach, ktorých prehľad je uvedený v tejto správe.

Tento rok je, navyše, prelomový, pretože sa spája s 10. výročím založenia TIS. Počas desaťročného pôsobenia pripravila TIS množstvo publikácií, odborných článkov, prieskumov verejnej mienky, podieľala sa na príprave viacerých návrhov zákonov či organizovala semináre so zameraním na protikorupčné vzdelávanie. V týchto a mnohých ďalších aktivitách chce TIS pokračovať a bojovať proti korupcii aj naďalej.

Bilancujúc rok 2008 by TIS rada poďakovala donorom, ktorí podporili jej aktivity, členom Aliancie za transparentnosť a boj proti korupcii, externým spolupracovníkom TIS, a ďalším spolupracujúcim inštitúciám za ich doterajšiu desaťročnú spoluprácu a médiám, ktoré napomáhali vytvárať protikorupčné povedomie.

Viac informácií o aktivitách TIS podľa jednotlivých programov TIS poskytujeme na nasledujúcich stranách.

Program TIS: Transparentná samospráva

Decentralizácia verejnej moci, presun kompetencií, právomoci a verejných zdrojov na miestne a regionálne samosprávy priniesli mnoho pozitív, znamenajú však aj nárast vnímanej korupcie na tejto úrovni správy vecí verejných. Preto sa TIS už niekoľko rokov venuje tejto problematike. Aktivity roku 2008 nadväzujú na projekty a úspechy z predchádzajúceho roku.

Najväčším a na Slovensku pilotným projektom v oblasti transparentnej a protikorupčnej samosprávy bol projekt protikorupčnej stratégie v meste Martin. Jeho cieľom bolo zmonitorovať všetky oblasti samosprávy mesta s cieľom identifikovať v nich miesta, ktoré poskytujú priestor korupcii. Dôležitým pritom bol aj etický aspekt korupcie. Tlačovou konferenciou a úvodným diagnostickým workshopom za účasti veľvyslanca USA v SR Vincenta Obsitnika, primátora mesta Martin Andreja Hrnčiara a prezidentky TIS Emílie Sičákovej-Beblavej 22. júla odštartoval proces prípravy protikorupčnej stratégie pre mesto Martin. Výsledkom bolo zavedenie komplexného balíka protikorupčných opatrení v 17 rôznych oblastiach činnosti mesta. 25. novembra TIS prezentovala odporúčania na obmedzenie priestoru na korupciu v 17 oblastiach rozhodovania samosprávy v meste Martin. Odporúčania boli záverom II. fázy projektu Audit a príprava vybraných protikorupčných opatrení v meste Martin. Tretím krokom bolo dohodnutie sa na ich finálnej verzii a následná implementácia nových pravidiel. V súčasnosti prebieha implementačná fáza, v ktorej by sa navrhované opatrenia mali stať súčasťou pravidiel výkonu politiky v meste Martin.

Program bol uvedený v júli 2008 a pravdepodobné ukončenie funkcie TIS v ňom je naplánované na apríl 2009. Tento projekt by mohol byť inšpiráciou aj pre ďalšie slovenské mestá.

Okrem toho TIS usporiadala **tri intenzívne semináre** zamerané na verejnú kontrolu územnej samosprávy. Prvým bol **trojdňový seminár** v Lúčkach *Verejná kontrola VÚC* v marci tohto roku, na ktorom sa zúčastnili najmä regionálni novinári, ale aj občianski aktivisti. Na konci júla sa na Skalke pri Kremnici uskutočnil **druhý** trojdňový intenzívny seminár pod názvom *Verejná kontrola miestnej samosprávy*. Hlavným programom seminára bol odborný program a výmena skúseností z verejnej kontroly moci na úrovni miestnej samosprávy medzi občianskymi aktivistami. Bol určený najmä pre občianskych aktivistov a regionálnych novinárov, zúčastnilo sa ho však aj niekoľko poslancov mestských zastupiteľstiev. Pre účastníkov zo 17 samospráv boli pripravené odborné prezentácie z jednotlivých oblastí fungovania obcí a miest, dôležitou súčasťou seminára bola však aj večerná diskusia s primátorom Turčianskych Teplíc Michalom Sygútom a výmena skúseností účastníkov s verejnou kontrolou moci na úrovni miestnej samosprávy. **Tretí** zo série seminárov pod názvom *Protikorupční lídri v samospráve* sa uskutočnil na Skalke pri Kremnici v októbri a bol určený pre poslancov obecných a mestských zastupiteľstiev. Okrem odborného programu bol dôraz položený najmä na výmenu skúseností účastníkov z oblasti implementácie protikorupčných opatrení v ich samosprávach. Na každom zo seminárov bolo prítomných 20 až 30 účastníkov.

Na podporu boja proti korupcii a s účelom poradiť subjektom samosprávy, ktoré chcú spravovať transparentnejšie a zužovať priestor pre korupciu, vydalo TIS v roku 2008 publikáciu *Ozdravte vašu organizáciu. Praktická príručka na liečenie a prevenciu korupcie v miestnej samospráve*, ktorá sa skladá z dvoch samostatných dielov, ktoré sa venujú ako teoretickému a praktickému pozadiu témy korupcie, tak aj praktickým odporúčaniam a nástrojom boja s ňou. Publikácia je prevzatá zo zahraničia a adaptovaná na situáciu na Slovensku, čo znamená, že odporúčania v nej zahrnuté sú veľmi jednoducho aplikovateľné, a preto nápomocné. Príručku TIS využila aj pri realizácii protikorupčných opatrení pre mesto Martin.

Medzi ďalšiu činnosť TIS v tejto oblasti patria aj monitoringy. Koncom roku 2007 TIS zorganizovala monitoring radničných (samosprávnych) novín, pričom správa z tohto monitoringu bola vydaná začiatkom roku 2008. TIS sa zamerala na to, ako noviny na Slovensku vyzerajú, akými pravidlami sa riadi ich vydávanie, aký majú obsah, do akej miery sú naozaj verejnoprávne a nezávislé od politickej moci. Podľa výskumu verejnej mienky, ktorý pre TIS realizovala v novembri 2007 agentúra Focus, si až štvrtina opýtaných myslí, že radničné noviny sú skôr prezentáciou vedenia obce alebo mesta.

V januári 2008 bola vydaná správa z monitoringu poplatkov za poskytovanie informácií samosprávami. Zber údajov sa uskutočnil v novembri 2007 a sledovanú vzorku zahŕňalo 22 miest a mestských častí väčších ako 5 tisíc obyvateľov a 18 obcí a mestských častí menších ako 5 tisíc obyvateľov. Zistením TIS z uskutočneného monitoringu bolo, že sadzobníky obcí za poskytovanie informácií sú v súlade so zákonom 211/2000 Zb. o slobodnom prístupe k informáciám, ktorý ich výšku stanovuje na úrovni materiálových nákladov na poskytnutie informácie – nezistili sme prípad extrémne vysokého poplatku. Veľmi často používanou formou žiadania a poskytovania informácií sú telefonické alebo mailové žiadosti a odpovede, pri ktorých nevznikajú obciam a mestám nijaké materiálové náklady

Ďalšiemu monitoringu boli podrobené internetové stránky obcí a miest, ktoré sú jedným z účinných protikorupčných nástrojov. Zber údajov sa uskutočnil v novembri 2007, správa bola vydaná na začiatku roka 2008. Cieľom monitoringu bolo zistiť, čo všetko majú obce a mestá na svojich internetových stránkach zverejnené. Pri prieskume sa predpokladalo splnenie informačnej povinnosti samospráv, a teda zaujímavým bolo, čo mestá a obce poskytujú nad rámec zákona.

V marci vydalo TIS správu z monitoringu tvorby rozpočtu a finančného manažmentu VÚC na Slovensku, ktorej cieľom bolo zmapovať existujúci stav tvorby rozpočtu a finančného manažmentu vyšších územných celkov na Slovensku. Monitoring sa uskutočnil v mesiacoch august – november 2007 vo všetkých samosprávnych krajoch SR – Bratislavskom, Banskobystrickom, Košickom, Nitrianskom, Prešovskom, Trenčianskom, Trnavskom a Žilinskom. TIS okrem komisií pôsobiacich pri župných zastupiteľstvách, ktoré vstupujú do procesu tvorby rozpočtu, sledovala aj ďalšie možnosti participácie verejnosti na rozpočtovom procese ako aj informačnú a dotačnú politiku krajských samospráv. Na základe zistení z monitoringu možno konštatovať, že miera informovania zo strany VÚC je vo všeobecnosti pomerne nízka a samosprávne kraje v snahe o zapájanie občanov nejdú nad rámec zákonných povinností. To môže byť zároveň jedným z dôvodov nezaujmu občanov participovať na tvorbe rozpočtu.

V máji 2008 sa na pôde TIS uskutočnila diskusia so spoluzakladateľom medzinárodnej Transparency International a protikorupčným reformátorom Ronaldom MacLeanom-Abaroa. Ronald MacLean-Abaroa predstavil najmä svoje protikorupčné reformy, ktoré uskutočnil ako starosta bolívijského hlavného mesta La Paz v 80. a 90. rokoch 20. storočia. Diskusie sa zúčastnili dve desiatky zástupcov miestnych samospráv, verejného sektora, akademickej obce aj mimovládnych organizácií zo Slovenska a Poľska.

V októbri 2008 sa v sídle TIS uskutočnil workshop, na ktorom sa prediskutovali podnety k pripravovanému návrhu zákona o obecnom zriadení, a to za účasti Zástupcov výboru NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj, Ministerstva vnútra SR, Združenia miest a obcí Slovenska, miestnych poslancov a protikorupčných miestnych aktivistov. Návrhy sa týkali troch hlavných princípov, t.j. informovanosti, participácie a orgánov obce.

Zároveň TIS realizovala v novembri sériu **troch vzdelávacích seminárov** určených na odbornú i verejnú diskusiu o rozpore medzi zverejňovaním informácií a ochranou osobných údajov, práci s informáciami a tlačovým zákone. Ďalej sa diskutovali faktory deformujúce podnikateľské prostredie na miestnej úrovni. Semináre sa uskutočnili v mestách Bratislava, Žilina a Košice.

Všetky publikácie aj výsledky monitoringov k tejto problematike sú dostupné na internetovej stránke TIS www.transparency.sk.

Aktivity samosprávneho programu TIS sa v roku 2008 uskutočnili vďaka podpore spoločnosti Enel – Slovenské elektrárne a Veľvyslanectva USA v SR.

Program TIS: Protikorupčné vzdelávanie a výskum v oblasti korupcie

V roku 2008 TIS v rámci svojho programu protikorupčné vzdelávanie uskutočňuje viaceré aktivity, medzi ktoré patria semináre, workshopy, vzdelávacie pobyty atď. Tieto aktivity sú nasmerované predovšetkým na politikov, médiá, aktivistov, úradníkov, ale aj vysokoškolských a stredoškolských študentov.

TIS spolupracuje s Ústavom verejnej politiky a Ústavom európskych štúdií a medzinárodných vzťahov Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave. V TIS majú možnosť pôsobiť aj štáristi a štáristky z Katedry politológie Filozofickej fakulty a Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského. V priebehu roka 2008 tu sťažovalo 5 študentiek FSEV UK (Ivana Griačová, Jana Kuzmová, Slávka Šatníková, Daniela Baťová a Monika Mateičková).

Ďalej TIS v spolupráci s Ústavom verejnej politiky Fakulty sociálnych a ekonomických vied vedie projekt zameraný na výskum korupcie a protikorupčnej politiky. Projekt má tri fázy a vzniká vďaka podpore *Agentúry na podporu výskumu a vývoja (APVV)*. V rámci tohto výskumu sme sa zamerali na skúmanie protikorupčných nástrojov – politickej ekonómie ich vzniku a presadenia ako aj ich dopadov. O tejto téme sme diskutovali aj na výročnej medzinárodnej konferencii NISPAcee (<http://www.nispa.sk/portal/homepage.php>), na ktorej sa zúčastnila ako spoluorganizátor aj TIS. Konferencia sa uskutočnila v máji 2008. TIS spolu s Ústavom verejnej politiky viedla panel zameraný na nástroje transparentnosti. Zároveň sme na nej prezentovali publikáciu *Jedenásť statočných: prípadové štúdie protikorupčných nástrojov na Slovensku* pod vedením Emílie Sičákovej-Beblavej a Miroslava Beblavého. Táto identifikuje spolu 42 protikorupčných opatrení, ktoré boli na Slovensku zavedené počas uplynulých 10 rokov, a prináša podrobnejší pohľad na jedenásť z nich. Cieľom jednotlivých štúdií bolo preskúmať vplyv prijatého opatrenia na rozsah korupcie v praxi ako aj politickú ekonómiu jeho presadzovania.

Zároveň sa výskum v tejto oblasti venoval protikorupčným stratégiám. Pripravili sme konkrétne protikorupčné stratégie pre oblasť eurofondov, vysokého školstva, miestnej samosprávy a sociálnych služieb.

Emília Sičáková- Beblavá vedie predmety zamerané na otázky korupcie na Ústave verejnej politiky a Ústave európskych štúdií a medzinárodných vzťahov Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave. Prednášala aj na Národohospodárskej fakulte Ekonomickej univerzity v Bratislave.

Aktivity v tejto oblasti sa uskutočňovali vďaka 2% z dane a výskumnému projektu APVV.

Program TIS: Vláda a protikorupcia

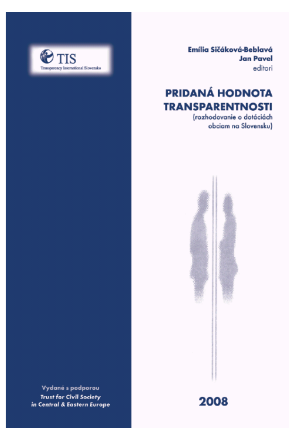
TIS sa v rámci programu *Vláda a protikorupcia* usiluje o formulovanie protikorupčných opatrení a ich presadzovanie do praxe. Tak ako po minulé roky, obe tieto aktivity sú založené na komunikácii a spolupráci s relevantnými inštitúciami, ako vláda Slovenskej republiky, Národná rada Slovenskej republiky, Úrad pre verejné obstarávanie, Protimonopolný úrad SR, Najvyšší kontrolný úrad, predstavitelia politických strán a i.

V roku 2008 TIS realizovala viacero aktivít spadajúcich pod program *Vláda a protikorupcia*. Od polovice roka 2007 bola prezidentka TIS, Emília Sičáková – Beblavá členkou Pracovnej skupiny predsedu vlády SR pre aktualizáciu Národného programu boja proti korupcii zriadenú na základe

uznesenia vlády SR. Prezidentka TIS predložila ešte v októbri 2007 súbor 30 protikorupčných odporúčaní pre vládu pod názvom *Protikorupčné odporúčania na aktualizáciu Národného programu boja s korupciou* a v decembri 2007 *Konkrétne návrhy na legislatívne zmeny v rámci realizácie protikorupčnej politiky vlády SR*. V dôsledku absencie akýchkoľvek významnejších krokov skupiny, ako aj napádania činnosti mimovládnych organizácií a obhajobu politického klientelizmu predsedom vlády SR sa v septembri 2008 Emília Sičáková–Beblavá vzdala členstva v Pracovnej skupine. Aj napriek vystúpeniu z pracovnej skupiny TIS vypracovala pripomienky k pracovnému materiálu „Aktualizácie národného programu boja proti korupcii“, zaslanému podpredsedom pracovnej skupiny v novembri 2008. Otvorený list Emílie Sičákovej – Beblavej predsedovi vlády Robertovi Ficovi, v ktorom oznamuje svoje rozhodnutie vzdať sa členstva v Pracovnej skupine k aktualizácii Národného programu boja s korupciou, je dostupný na stránke: http://www.transparency.sk/aktuality/list_R.Ficovi.PDF

Ešte v marci 2008 TIS vo svojom liste vyzvala poslancov NR SR, aby pri prerokúvaní návrhu novely zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v druhom čítaní nepredkladali, ani nepodporovali žiadne pozmeňujúce návrhy, ktoré by išli nad rámec deklarovaného zámeru predkladateľa a ktoré by narušili kľúčové občianske princípy súčasne platného zákona o slobodnom prístupe k informáciám.

Následne v priebehu apríla a mája 2008 TIS dvakrát upozornila na nebezpečenstvo znefunkčenia zákona o slobodnom prístupe k informáciám prostredníctvom pozmeňujúcich návrhov počas prerokovania jeho novely v NR SR. Napokon poslanci rešpektovali hlas Iniciatívy za dobrý zákon o prístupe k informáciám, ktorej členom je aj TIS a 15. mája 2008 schválili novelu v podobe, ako ju predložil minister spravodlivosti Štefan Harabin.

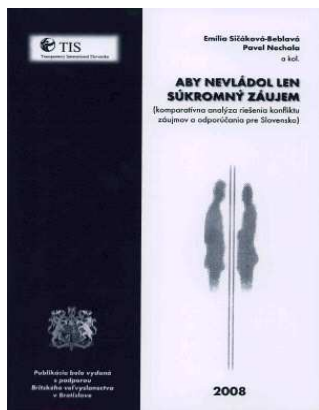
V apríli vydaná publikácia *Pridaná hodnota transparentnosti*, ktorej editormi sú Emília Sičáková-Beblavá a Jan Pavel, sa venuje rozhodovaniu o poskytovaní nenávratných finančných transferov (dotácií) z centrálnej úrovne správy vecí verejných obciam. Tím pracovníkov a spolupracovníkov TIS v nej najprv definuje dotácie ako predmet skúmania, ich aspekty, ďalej sa venujú hodnoteniu poskytovania dotácií z viacerých uhlov. Publikácia poukazuje na fakt, že tak ako každé prerozdelenie verejných zdrojov, aj rozhodovanie o pridelení dotácií obciam by malo byť založené na transparentnosti, nestrannosti, rovnosti šancí a súťažení. K dispozícii sú aj výsledky výskumu TIS v tejto oblasti.

V júni 2008 vydalo Transparency International Slovensko hodnotiacu správu k činnosti vlády SR a Národnej rady SR v oblasti boja proti korupcii. V nej upozornila na skutočnosť, že vláda SR si za uplynulé dva roky nepripravila svoj Protikorupčný program a nevytvorila dostatočnú organizačnú kapacitu na zaoberanie sa touto dôležitou agendou. V súvislosti s hodnotením dvoch rokov pôsobenia vlády SR Roberta Fica TIS zhodnotila zapojenie jednotlivých ústredných orgánov štátnej správy do protikorupčných snáh súčasnej vládnej koalície vo všeobecnosti nízke, pričom medzi jednotlivými inštitúciami existujú rozdiely. Viaceré ústredné orgány vo svojich odpovediach poukazovalo na chýbajúcu iniciatívu gestorského Ministerstva vnútra SR. Aktivity v oblasti prevencie sú prakticky nulové. V rámci prevencie korupcie TIS uviedla aj príklady opatrení, ktoré môžu mať dopad na zníženie korupcie. Ako príklad možno uviesť, že po troch rokoch existencie plateného on-line katastra nehnuteľností na internete sa zaviedla bezplatná databáza základných katastrálnych údajov.

Čo sa týka problematiky konfliktu záujmov, TIS koncom septembra 2008 v spolupráci s Výborom NR SR pre nezlučiteľnosť funkcií pripravili seminár s názvom Konflikt záujmov – Hodnotenia a odporúčania, ktorý sa konal v priestoroch Národnej rady SR. Tento seminár sa uskutočnil za podpory Britského veľvyslanectva a Amerického veľvyslanectva v Bratislave. Na diskusii sa zúčastnili viacerí slovenskí i českí poslanci, ako aj zástupcovia Výboru a mimovládnych organizácií pracujúcich v tejto oblasti. Špeciálnym hosťom bola Carolyn Miller, riaditeľka odboru pre uplatňovanie legislatívy konfliktu záujmov pri mestskej Rade pre konflikt

Okrem zhodnotenia súčasného stavu v oblasti regulácie konfliktu záujmov, boli na semináre prednesené návrhy na zlepšenie tohto stavu, ako aj praktické skúsenosti s uplatňovaním regulácie konfliktu záujmov v iných mestách a krajinách (New York City, Česká republika).

Na jeseň v roku 2008 TIS vydalo publikáciu s názvom *Aby nevládol len súkromný záujem*. Publikácia pod vedením Emílie Sičákovej-Beblavej a Pavla Nechalu je komparatívnou analýzou riešenia konfliktu záujmov vo vybraných štátoch a mestách. Autori sa venujú krajinám, ktoré majú nižšiu mieru korupcie ako Slovensko, z čoho vyplýva aj predpoklad lepšieho riešenia konfliktu

záujmov v porovnaní so Slovenskom. V závere je rozpracovaná doterajšia skúsenosť s uplatňovaním platnej legislatívy na Slovensku, upozorňuje sa na najproblematickejšie inštitúty platnej právnej úpravy konfliktu záujmov, pričom Transparency International Slovensko prináša odporúčania uskutočnenia možných zmien. Publikácia ponúka odborný podklad pre spoločenskú diskusiu o spôsobe a rozsahu regulácie konfliktu záujmov, tak aby sa podarilo sfunkčniť kontrolné mechanizmy a zlepšiť verejnú kontrolu majetkových pomerov verejných funkcionárov na Slovensku. Štúdiu je prístupnú na <http://www.transparency.sk/studie/abynevladol.pdf>.

Aktivity v tejto oblasti sa uskutočňovali vďaka 2% z dane a Britského veľvyslanectva v Bratislave.

Program TIS: Verejné obstarávanie a korupcia

V rámci svojich programových aktivít sa TIS už od začiatku svojho vzniku venuje problematike verejného obstarávania, prostredníctvom ktorého sa vynakladá podstatná časť verejných zdrojov a ktoré aj podľa prieskumov verejnej mienky patrí k oblastiam najviac vystaveným rizikám korupcie.

V septembri v rámci prípravy manuálu k problematike verejno-súkromných partnerstiev (PPP) 2008 TIS zorganizovala pracovné stretnutie autorov manuálu so zástupcami relevantných inštitúcií, do pôsobnosti ktorých problematika verejno-súkromných partnerstiev spadá a ktorí sa danej problematike venujú. Cieľom pracovného stretnutia bolo prediskutovať návrh pripravovaného manuálu a získať reakcie odbornej verejnosti zaoberajúcej sa danou problematikou.

V decembri vydalo TIS publikáciu *Príručka pre správne používanie projektov PPP* pod vedením Jiří Vlacha, Jana Pavla a Emílie Sičákovej-Beblavej. Publikácia je určená pre tých, ktorí sa chcú o problematike PPP projektov (projekt verejno-súkromného partnerstva, Public Private Partnership Project) dozvedieť čo najviac. Okrem potenciálnych obstarávateľov je určená aj pre uchádzačov a viaceré odporúčania v nej nájdu i predstavitelia verejných orgánov, ktorí nesú konečnú zodpovednosť za reguláciu verejného obstarávania a PPP projektov. Jej obsahom sú základné informácie o koncepte PPP, jeho výhodách a rizikách. Cieľom vydanej publikácie je tak znížiť pravdepodobnosť uskutočňovania takého PPP projektu, ktorý by pre obyvateľov nebol najlepším možným riešením zabezpečovania určitej verejnej služby.

TIS vydala štúdiu *Efektívnosť fungovania kontrolných systémov verejného obstarávania na Slovensku*, ktorej autorom je Jan Pavel z Vysoké školy ekonomickej v Prahe. Štúdia sa venuje efektívnosti vynucovania dodržiavania ustanovení zákona o verejnom obstarávaní prostredníctvom Najvyššieho kontrolného úradu SR a Úradu pre verejné obstarávanie. Podkladom pre výskum efektívnosti kontrolného systému bola analýza nálezov NKÚ SR a pokút udelených ÚVO z obdobia rokov 2005 až 2008 (do júla 2008). Výsledky uskutočneného výskumu, ukazujú, že kontrolný systém nefunguje dostatočne efektívne. Cieľom štúdie je okrem hodnotenia efektívnosti kontrolného systému tiež navrhnúť možné riešenia na zlepšenie.

Zároveň TIS už druhý rok pripravila prehľad transparentnosti trhu verejných zákaziek (vo forme indexov) a to v spolupráci s Janom Pavlom z Vysoké školy ekonomickej v Prahe.

Transparency International Slovensko uskutočňuje výskum v oblasti transparentnosti projektov verejno-súkromných partnerstiev vďaka podpore Open Society Institute a Enel – Slovenské elektrárne.

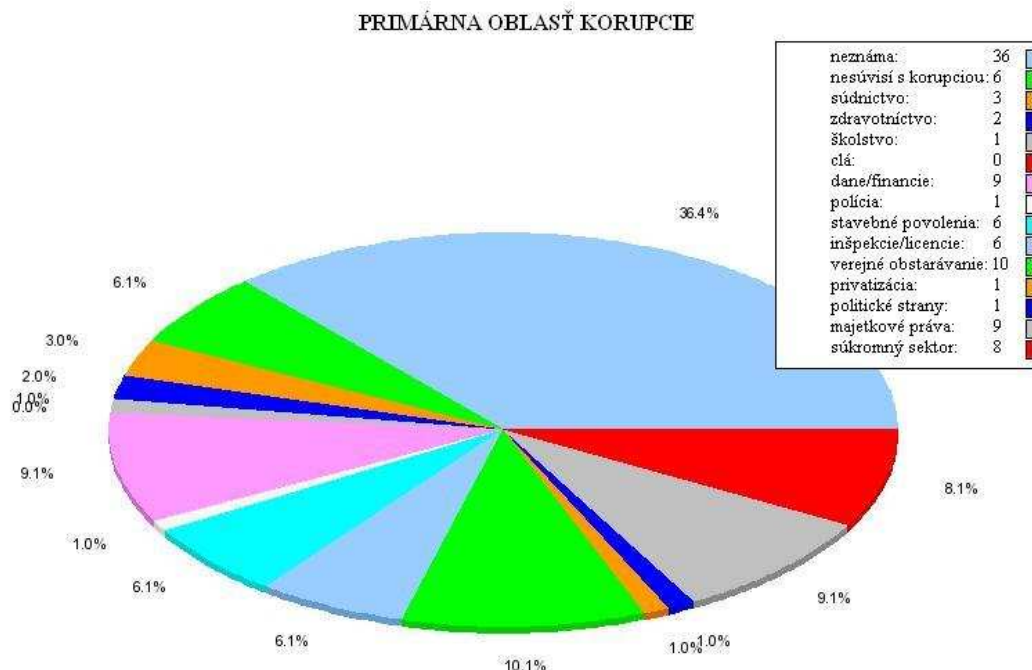
Program TIS: Poradňa TIS

Centrum právneho poradenstva TIS vzniklo na základe podnetov od občanov, ktorí hľadali pomoc, respektíve radu v prípadoch, keď sa stretli s korupciou a nechceli sa len prizerať. Preto sa TIS zapojila do projektu *Advocacy and Legal Advice Centers (ALAC)* alebo *Poradňa TIS*. Pomoc poradne spočíva najmä v poskytovaní informácií o možnostiach postupu proti korupčnému správaniu. Okrem toho pomáha občanom pri výklade právnych predpisov a usmerňuje ich na danú inštitúciu, na ktorú sa môžu obrátiť. Okrem toho poradňa poskytuje občanom asistenciu pri koncipovaní podaní na orgány verejnej správy, odvolaní sa voči rozhodnutiam orgánov verejnej správy a podaní na slovenské súdy.

Počas svojej doterajšej činnosti obdržala Právna protikorupčná poradňa celkovo 113 podnetov za mesiace jún – december 2008.

Prípady, ktoré Právna protikorupčná poradňa rieši sú rôzne. Prvotnou úlohou je určiť, či sa prípad týka alebo netýka korupcie. Prípady sa týkajú zväčša problémov zo samosprávou či štátnou správou. Žiadatelia sa na poradňu obracajú so žiadosťami o pomoc v prípade rôznych rozhodnutí vydaných v správnom konaní, netransparentného konania miestnej samosprávy pri spravovaní majetku, často ide o podnety týkajúce sa pozemkového či stavebného práva.

Oblasti, ktorých sa tieto prípady týkali, sú zobrazené v nasledujúcom grafe.

Poradňa TIS, pod vedením Pavla Nechalú v Bratislave, asistuje občanom prostredníctvom internetu, telefonického kontaktu alebo formou osobnej konzultácie. Počas mesiacov jún - december 2008 TIS poskytla viac ako 113 konzultácií. Bližšie informácie o Poradni TIS sú dostupné na www.transparency.sk/poradna/.

Poradňa nadviazala spoluprácu s Úradom boja proti korupcii, ktorý pôsobí pri Ministerstve vnútra Slovenskej republiky a Najvyšším kontrolným úradom SR.

Činnosť poradne bola v roku 2008 financovaná z Finančného mechanizmu, Nórskeho finančného mechanizmu a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Ďalšie aktivity TIS

Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť (ďalej len SGI) v rokoch 2007 - 2008 pripravil v spolupráci s Transparency International Slovensko a vďaka jej finančnej podpore pilotné hodnotenie výročných správ verejných vysokých škôl. Cieľom projektu nebolo hodnotiť jednotlivé vysoké školy, ale kvalitu informácií, ktoré o sebe prostredníctvom výročných správ podávajú. Na základe nadobudnutých skúseností z realizácie projektu autori na záver predkladanej správy uviedli konkrétne odporúčania pre vysoké školy, ako aj pre MŠ SR, pre skvalitnenie výročných správ o činnosti. Napriek neexistencii konkrétnejšieho právneho rámca pre tvorbu a zverejňovanie výročných správ, VVŠ každoročne správy vypracovávajú, hoci nie vždy doceňujú dôležitosť ich zverejnenia. Z publikovanej analýzy je zrejmé, že vysoké školy uvádzajú rôzne množstvo a kvalitu informácií. Toto je spôsobené tým, že MŠ SR do súčasnosti nepripravilo dlhodobý zámer pre vysoké školy, od ktorého by sa mohla odvíjať jednotná štruktúra výročných správ o činnosti. Na druhej strane analýza odhalila, ktoré oblasti boli pre vysoké školy najproblematickejšie a podávali v rámci nich najmenej informácií.

Aj tento rok TIS vo svojej tlačovej správe prezentovala výsledky Indexu vnímania poskytovania úplatkov (BPI) určujúci poradie, ktoré poukazuje na náchylnosť firiem z 22 najdôležitejších krajín z hľadiska vývozu k podplácaniu v zahraničí. Podrobnosti tlačovej správy sú dostupné na http://www.transparency.sk/aktuality/BPI2008_final.pdf

TIS rovnako vypracovalo správu, v ktorej prezentovala Index vnímania korupcie (CPI), ktorý určil poradie vnímania korupcie vo verejnom sektore v 180-tich krajinách za rok 2008. Z indexu bolo možné pozorovať zlepšenie hodnoty CPI pre Slovensko v porovnaní s minulými rokmi. Bližšie informácie sú dostupné na <http://www.transparency.sk/aktuality/TS230908.pdf>.

Počas celého roku TIS pokračovala v publikovaní svojho štvrťročníka **Pod lupou**, ktorý je dostupný aj na internetovej stránke TIS. Táto publikácia vo svojich štyroch vydaniach 2008 informovala i o ďalších aktivitách TIS:

Účast' zástupcov TIS na konferenciách a seminároch:

- V dňoch 24. – 25. februára 2008 sa zástupca TIS Pavel Nechala zúčastnil konferencie „Together we are stronger? Harmonizing the fight against fraud and corruption in Europe“ v Kolíne nad Rýnom.
- Začiatkom marca 2008 sa prezidentka TIS Emília Sičáková – Beblavá zúčastnila konferencie pre lokálnych watchdogov v Poľsku, kde prezentovala slovenské skúsenosti s verejnou kontrolou moci
- V dňoch 15. – 17. mája 2008 sa v Bratislave uskutočnila 16. výročná konferencia siete inštitúcií a škôl verejnej správy v strednej a východnej Európe (NISPA cee). V rámci nej TIS spolu s Ústavom verejnej politiky FSEV UK zorganizovala pracovnú skupinu *Public Sector Transparency*.
- V polovici júna sa Emília Sičáková-Beblavá v gréckom Solúne aktívne zúčastnila konferencie zameranej na zvýšenie transparentnosti v administratívnych procesoch.
- Na konferencii v Ankare, v dňoch 23. – 26. júna prednášala o netransparentnosti pri personálnej politike miestnej samosprávy.
- V dňoch 16.-17. júla sa zástupkyňa TIS Miroslava Pagáčová zúčastnila medzinárodného workshopu „Youth Integrity Index“ v juhokórejskom Soule, ktorý sa venoval téme zvyšovania povedomia o integrite mladých ľudí. Účastníci workshopu zostavili metodológiu a dotazník na skúmanie stupňa integrity mládeže.
- V dňoch 19. - 20. septembra sa zástupkyňa TIS Miroslava Pagáčová zúčastnila konferencie „Res Publica Civilis“ vo Varšave týkajúcej sa stratégií rozvoja občianskej spoločnosti. Konferencia sa uskutočnila pod záštitou Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe.
- 20. októbra 2008 sa v priestoroch TIS v Bratislave uskutočnil za účasti zástupcov Výboru NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj, Ministerstva vnútra SR, Združenia obcí a miest Slovenska a miestnych poslancov a protikorupčných miestnych aktivistov seminár k návrhu pripravovanej novely zákona o obecnom zriadení.
- V dňoch 30. októbra až 2. novembra sa TIS zúčastnila 13. medzinárodnej konferencie proti korupcii (IACC). Jej hlavným mottom bolo Global Transparency: Fighting Corruption for a Sustainable Future. TIS na nej reprezentovala Miroslava Pagáčová.
- V polovici novembra sa v Istanbule konala konferencia zameraná na výmenu skúseností z protikorupčných reforiem miestnych samospráv v krajinách Strednej a východnej Európy. Aktivity v tejto oblasti v meste Martin prezentovali Emília Sičáková-Beblavá a Vladimír Pirošík.
- V dňoch 4. až 6. novembra sa v Berlíne uskutočnil workshop pod názvom Integrity Pacts

and Procurement Monitoring Evaluation. Cieľom workshopu bola predovšetkým výmena skúseností s fungovaním paktov integrity a monitorovaním verejného obstarávania v rámci krajín Ázie, Európy, Blízkeho východu a Latinskej Ameriky, ako aj zhodnotenie doterajších výsledkov a navrhnutie ďalších krokov v týchto oblastiach. Za TIS sa ho zúčastnila Miroslava Pagáčová.

ĽUDIA A TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2008

Počas roka 2008 sme spolupracovali s mnohými osobnosťami, ktorým nie je stav v oblasti fenoménu korupcie v spoločnosti ľahostajný. Či už to boli predstavitelia ústrednej štátnej správy, samosprávy, odborníci z rôznych oblastí verejného života alebo študenti vysokých škôl, ich spoluprácu si veľmi vážime.

V roku 2008 pokračovala vo svojej činnosti aj *Aliancia za transparentnosť a boj proti korupcii*, ktorá je poradným orgánom TIS. Aliancia navrhuje oblasti, ktorými by sa TIS mala zaoberať, dlhodobé programové zameranie, navrhuje ľudí, ktorí by v jednotlivých oblastiach činnosti mohli spolupracovať a ktorí by takto tvorili ad-hoc odborné pracovné skupiny.

Členovia *Aliancie za transparentnosť a boj proti korupcii*:

Milan Banáš, Anna Butašová, Iveta Griačová, Eugen Jurzyca, Mária Kolaříková, Katarína Mathernová, Grigorij Mesežnikov, Vladimír Pirošík (pozastavené členstvo z dôvodu pôsobenia ako poslanec mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici), Oľga Reptová, Emília Sičáková-Beblavá, Dušan Stanek, Juraj Stern, Soňa Szomolányi, Jiří Vlach, Daniela Zemanovičová (pozastavené členstvo z dôvodu pôsobenia ako podpredsedníčka PMÚ SR).

Aktivity TIS počas roka 2008 personálne zabezpečovali:

Prezidentka Transparency International Slovensko: Emília Sičáková-Beblavá

Office manager a programový koordinátor: Marián Babitz

Právnicki: Pavel Legát
Pavel Nechala
Vladimír Pirošík

Programový koordinátor: Ivan Rončák

Projektoví asistenti: Daniela Baťová
Hana Halmešová (do júna 2008)
Monika Mateičková (od júla 2008)
Miroslava Pagáčová
Slávka Šatníková

Stážisti: Jana Kuzmová
Ivana Griačová

Finančná manažérka: Marta Gabrielová (január – marec 2008)
Alena Karovičová (apríl 2008 -)

SPOLUPRACUJÚCE INŠTITÚCIE

V roku 2008 sme spolupracovali s viacerými inštitúciami. Boli medzi nimi slovenské, ale aj zahraničné mimovládne organizácie, štátne orgány, nadácie a akademické inštitúcie:

Agentúra na podporu vedy a výskumu	M.E.S.A 10
AI NOVA	Nadácia otvorenej spoločnosti-OSF
Aliancia Fair-play	Najvyšší kontrolný úrad SR
Asociácia komunálnych ekonómov	OZ Klub Strážov
Bohemia Greenways – Oživení	Partnerstvá pre prosperitu – OZ
Centrum pre hospodársky rozvoj	Podnikateľská aliancia Slovenska
CHANGENET.SK	Protimonopolný úrad SR
Ekonomická univerzita v Bratislave	Pro biz
Enel – SE	Stredoeurópska univerzita v Budapešti - CEU
Hospodársky klub Kežmarok	SGI - Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť
INEKO	Špeciálny súd
Inštitút pre verejné otázky	Štátny pedagogický ústav
Junior Achievement Slovensko – Mládež pre budúcnosť	Transparency International – národné pobočky
Local Government Institute	Úrad pre verejné obstarávanie
Masaryková univerzita v Brne	Ústav verejnej politiky, FSEV UK v Bratislave
Mesto Nová Dubnica	Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Mesto Martin	Vysoká škola ekonomická v Prahe

DARCOVIA PODPORUJÚCI TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO V ROKU 2008

2% z dane z príjmov

Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV):

Projekt zameraný na výskum korupcie a protikorupčnej politiky. Jeho trvanie je od mája 2006 do apríla 2009.

Britské veľvyslanectvo v Bratislave:

Projekt: – Implementácia úpravy konfliktu záujmov na Slovensku (Implementation of Conflict of Interest Regulations in the Slovak Republic)

Projekt: Systém transparentného verejného obstarávania na Slovensku (Transparent Public Procurement System in the Slovak Republic)

Enel – Slovenské elektrárne

Projekt: Znižovanie korupcie v samospráve (Samosprávny program TIS)

Mesto Martin

Projekt protikorupčnej stratégie v meste Martin

Nadácia CEE Trust

Projekt zameraný na výskum v oblasti rozhodovania centrálnej správy vecí verejných o dotáciách pre územnú samosprávu. Jeho trvanie je od októbra 2006 do marca 2008.

OLAF – Európsky úrad pre boj proti podvodom – spolufinancovaný programom Hercule II

Projekt: Kvalita a integrita vo verejnom obstarávaní (Excellence and Integrity in Public Procurement)

OSF - Nadácia otvorenej spoločnosti – spolufinancovaný z Finančného mechanizmu, Nórskeho finančného mechanizmu a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky:

Projekt: Právna protikorupčná poradňa (ALAC-Advocacy and Legal Advice Centres)

Projekt: Slovenské vnímanie korupcie v miestnej samospráve

OSI

Projekt: Transparentnosť a zodpovednosť vo verejnom partnerstve (Transparency and Accountability in Public Partnerships)

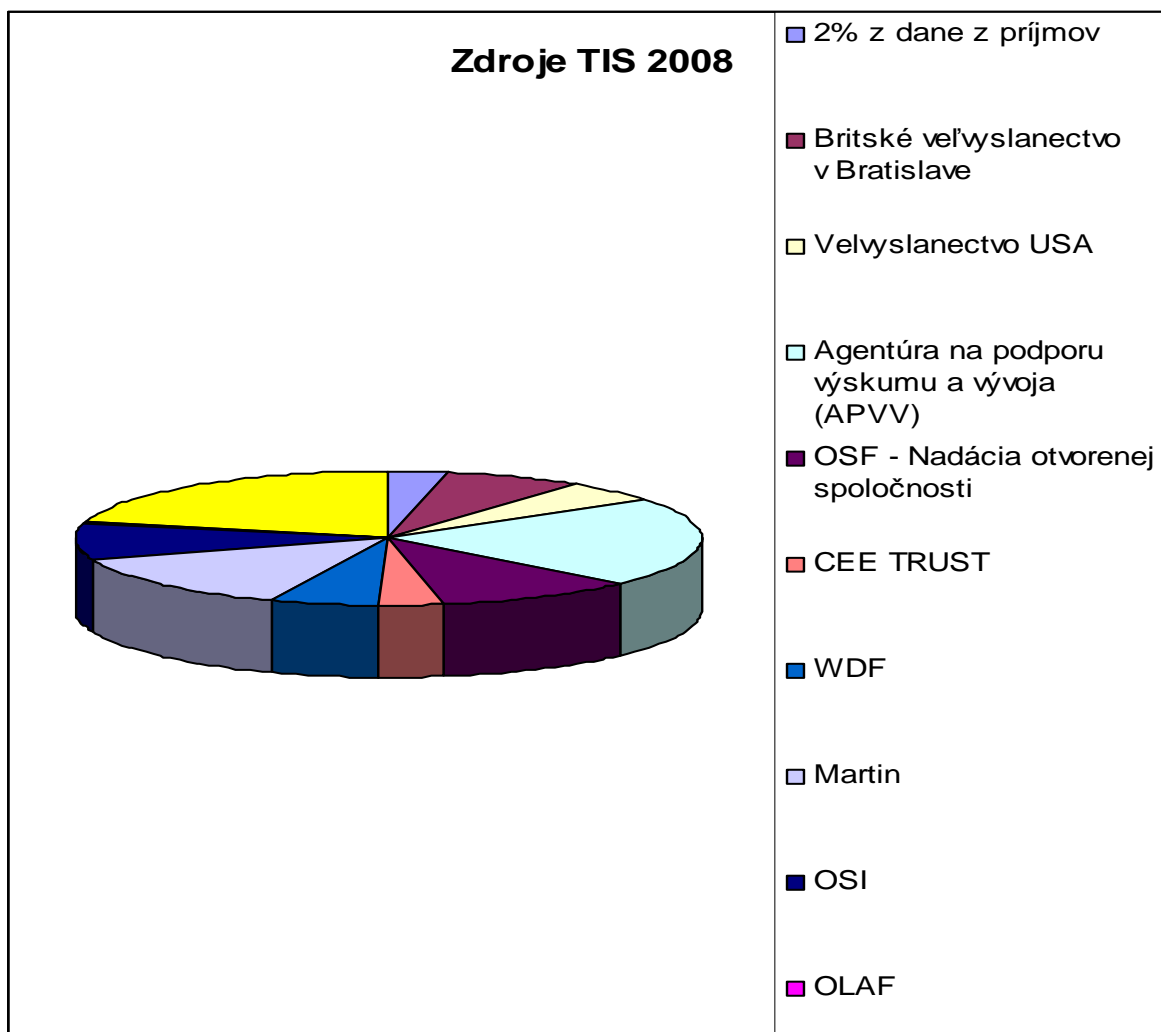
Veľvyslanectvo USA v Bratislave:

Projekt zameraný na obmedzovanie korupcie na lokálnej úrovni

WDF –Európska komisia DG Justice

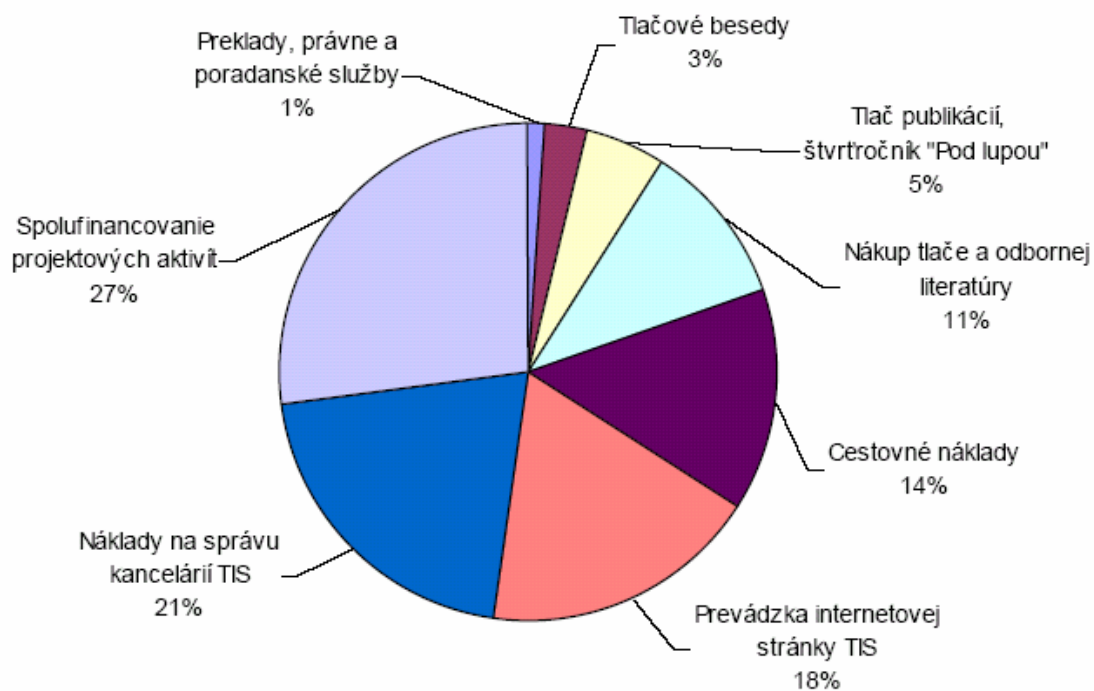
Projekt: Posilňovanie úlohy miestnych a regionálnych watchdogových organizácií v boji proti korupcii (Strengthening of the role of the local and regional government watchdog organizations in the fight against corruption)

FINANČNÁ SPRÁVA

Zdroje celkom: 4 716 611,70 Sk

Využitie 2% z dane z príjmu v roku 2008

Celková suma príspevkov z 2% použitá v roku 2008: 146 312,70 Sk/ 4856,70 €

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Ing. Eva Ďuržová – audítora SKAu, Trenčín Veľkomoravská 44

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Uskutočnila som audit **súladu výročnej správy** s ročnou **účetnou závierkou občianskeho združenia Transparency International Slovensko** so sídlom **Bratislava Bajkalská 25** za rok, ktorý sa skončil k **31.decembru 2008** a ktorá sa spolu s mojou správou audítora uvádza v tejto výročnej správe.

Zodpovednosť audítora :

Audit som uskutočnila v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardmi ISA aplikovateľnými pre audit súladu. Podľa týchto štandardov mám audit naplánovať a vykonať tak, aby som získala primerané uistenie, či je **výročná správa spoločnosti** v súlade s účetnou závierkou, ktorú som auditovala. Audit zahŕňa overenie príslušných dôkazov ako aj prečítanie ostatných finančných aj nefinančných informácií, ktoré sú okrem účtovnej závierky zahrnuté do tejto **výročnej správy**, či sú s touto účetnou závierkou konzistentné. Som presvedčená, že audit poskytuje primerané východisko pre môj názor.

Názor:

Podľa môjho názoru **výročná správa občianskeho združenia Transparency International Slovensko** so sídlom **Bratislava Bajkalská 25**, za rok 2008 je **vo všetkých významných súvislostiach** v súlade s auditovanou účetnou závierkou za rok, ktorý sa skončil **k 31. decembru 2008** a ktorá sa spolu s mojou správou audítora uvádza v tejto výročnej správe.

Trenčín 15.4. 2009

Ing. Eva Ďuržová
Zodpovedný audítora
Licencia SKAu č. 205